

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
*QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-octavo
mensis Decembris, Anno Domini M. DCC. XLIX.*

M. MICHAËLE-JOSEPHO MAJAUULT,
Doctore Medico, Præsidente.

An Melancholici leniter purgandi?

I.

UMANI corporis compagem morbis contrahendis, quàm sanitati conservandæ aptiorem non immeritò dixeris. Ab expedito humorum fluxu, ab expeditâ vasorum flexilitate, à mutuâ & debitâ horum in se invicem actione sanitas; ab ipsis quâcumque de causâ labefactatis, pender omne morborum genus. Numerosa, quibus humana gens obnoxia patet, morborum cohors ad duas classes potest contrahi: quarum una acutos, & qui cum ra-

A

2
pido, altera chronicos, & qui cum lento ægotantis periculo decurrunt, morbos comprehendit. Quàm latè pateat acutorum classis nemo non novit. Nec minùs latè extenditur chronicorum numerus. Sed inter hos vix ullum indomabiliorem observant Medici quàm affectum melancholicum. Huic debellando purgantia quidem conferunt, sed omne purgantium genus huic scopo indiscriminatim idoneum cave credideris. Ea tantum selige quæ noxios, & cautâ solutione prius paratos, humores leniter subducunt.

I I.

AFFECTIO melancholica oritur ex illâ sanguinis & humorum diathesi, quam antiquiores Medici bilem atram dixerunt, & rursus idem morbus à mente ducens originem in corpore sano, sât brevi temporis spatio, ipsam bilem atram producit. In hoc affectu ægotantes assiduò & pertinaciter delirii quâdam specie urgentur, & uni eidemque cogitationi sese vel invitos immorari, sibi ipsis conscii sunt. Hæc diathesis nihil aliud est quàm nimia humorum inspissatio, ratione cujus nonnisi in majoribus vasīs expedite perficitur, in lymphaticis verò & membranosis tendinosisque ductibus torpido motu progreditur circulatio. Humores intùs canalium parietibus adhærescunt, & diuturniori morâ acredinem contrahunt. Sic hujulce morbi essentia, in præternaturali acrimoniâ & spissitudine, tota consistit. Spissior hæc & acrior liquidorum indoles teneras lymphaticorum vasorum membranas distendit, nervulos ipsis intertextos distrahit, vellicat, corrodit, abrum-pit. Quàm indè varia subolefcunt symptomata ! Nonnè præ nimia erethismi intensitate omnes turbantur secretiones & excretiones ? Assidui doloris sensus in toto corpore nascitur. Et somni quies, & blandæ quietis spes omnis au-fugit. Tristis anxietas ægotantes discruciat, cum ipsis rusticatur, ambu-lat, pernoctatur. In pectore quasi angustato vitalis dilatabilitium pulmonum alternatio coercetur, aut velut coerceri saltem persentitur. Si jam acriores & vaporosæ stagnantis & putrefacti humoris partes venulis impressæ refor-bentur, ad cor & cerebrum circulationis impetu abripiuntur, ipsisque la-bem nullam non inferunt. Quænam ergò remedia tot tamque diris sympto-matibus & præcavendis & sanandis idonea ? Præstantissimorum Medicorum scripta evolve. Ubique commendantur ea quæ fluxiles adhuc partes conser-vent, quæ inspissatas fluxiles reddant ; quæ natam acrimoniam obtundant, & destruant ; quæ denique dulcedinem amissam restituere valeant. Talia sunt, motus & animi & corporis moderatus, diætâ tenuis & laxans, somnus lar-gior in locis subhumidis & modicè frigentibus, medicamenta quibus acre irritans demulcetur, oleosum terrestre resolvitur, vasa emolliuntur rigentia, & quorum leni stimulo ordinatiores vasorum motus excitantur, ut levia de-cocta plantarum refrigerantium & molliater aperientium, juscula ex oleribus lenissimis, mellita, serum lactis, succi fructuum horarum, extracta lenia, Rhob sambuci & mororum, myxa cydoniorum, sapæ acido-dulces, & ea omnia quibus liquidi subtilioris copia potest incrementum, & dissolvi partium liquida-rum inter se arctior concatenatio. Quæcumque contrariis effectibus produ-cendis opportuna sunt, ubique disuadentur, & prorsus infecura demon-strantur.

I I I,

CUM porrò in melancholici affectûs curatione tanta sit Medicorum se-
culitas in dissolvendis & diluendis nimium condensatis humoribus, quis
non animadvertit quot & quantas in corpore procellas validiora excitent
purgantia? Hæc duplici potissimum ratione noxam inferunt. 1°. Acri, quam
in glandulis intestinalibus excitant irritatione, tantam fluidorum secretionem
promoveant, ut liquores in corpore residui crassiores reddantur. 2°. Hæc eâ-
dem irritatione, dolores quibus ægri tacite prius angebantur, immaniter
adaugent. Verum nil simile metuendum ex blandis purgantibus. Quotupli-
ci nocent validiora, toruplici profunt titulo lenia carthartica; 1°. blando,
quo pollent, stimulo tubi intestinalis fibras ferè inertes vellicant, & in mol-
les contractiones adigunt; undè ea tantum accidit secretio, quæ humores
exitui paratos, & ad intestina jam delatos leniter emungat, non violenter
extrahat. 2°. Moderatâ hæc evacuatione vasa noxiis humoribus pro parte
exonerantur. Suspiciendi denique locus, quòd tantilla medicamenti pars ad
sanguinis massam devoluta, & cum ipsâ repetitis circuitibus permixta, ip-
sius concreciones aliquantulum sit dissolutura,

I V.

SI quis jam attentè perpenderit genuinas melancholici affectûs causas, ustrò
fatebitur ea omnia sedulo vitanda esse, quæ immodicas fluidorum eva-
cuationes producunt. Reverà ubinàm morbus ille frequentior quàm in re-
gionibus calidis? Quosnam sæpius aggreditur, quàm eos qui Venere utun-
tur immodicâ, qui amore aut gaudio vividiori sese abripi, vel mœrore
aut metu sese nimium affici patiuntur? Hæc omnia liquida nervosa cere-
bri figunt, exhauriunt. Neque hæc sola melancholiæ efficiendæ apta sunt,
sed etiam quæcumque sanguinis confectionem, humectationem, circulatio-
nem, & defæcationem turbant, imminuunt, impediunt; ut morbi acuti,
mutata assueti victûs ratio, cibi acriores, liquores fermentati, adstringen-
tium usus diuturnior, secretiones & excretiones suppressæ, aut præter
modum adauctæ, aër æstuans & fervido calore humores exassans, robus-
tior deniquè corporis compages, & in enodandis densâ caligine obnubi-
latis difficultatibus, diù & fortiter intenta mentis vividior & penetrantior
acies: quæ omnia effectus suos exerunt tenuiores & mobiliiores sanguinis
partes dissilando. Indè liquet quòd contraria in remediorum electu semper
sint quaerenda.

V.

QUANTUMVIS rationi consentanea videatur proposita curationis
methodus, nullos tamen nobis esse adversaturos, abist ut credamus.
Multi nobis obijciunt emesim in hoc affectu curando non minus esse effi-
caciem quàm purgantia, etiam leniora. Nec ipsi nos imus inficias, sed
nullum ex emesi fructum esse sperandum contendimus, nisi molliter pro-
moveatur: quæ ad hanc normam celebrata æquipollet blandæ catharsis
actioni. Imò alii ulterius progrediuntur, & ipsa etiam purgantia vehe-

4

mentiora, inquit, curationem absolvunt, nam sæpè curatus fuit hic morbus subito superveniente spontaneâ atræ bilis per superiora & inferiora rejectione. Cum verò Medicus in morborum curatione se fidum naturæ imitatore debeat ostendere, vestigiis tam distinctè impressis insistat, necesse est. Hujusce axiomatis energiam tam inconcussam nosmet ipsi agnoscimus, quam qui maximè. Sed cum natura spontaneis evacuationibus materiem morbificam è corpore expellit, hæc materies multimodis humorum circuitibus, diuturno vasorum motu, & valido horum in humores contentos renixu subacta prius, & fluxilis fuit reddita. Cum ergò melancholicos nonnisi leniter purgandos suademus, naturam quoque ipsam dum nos sequimur. Eas solum materies educi jubemus, quæ exitui paratæ sunt, quæ verò nimium adhuc tenaces, intactas relinquimus, donec adhibendorum alterantium beneficio satis dilutæ, ad exitum fiant obsequiosæ. Si properantiùs & validiùs atræ bilis tentaretur exturbatio, aut ipsa laudabilis humorum pars è sanguine emungeretur, aut morbifica materies æquo promptiùs & abundantius exsoluta, in viscera vitæ necessaria subito impetu irrumpens, mortem citissimam pro exoptatâ sanatione inferret. His ita dilutis inanibus argumentis, nonnè inconcussa manet nostra hæc conclusio?

Ergò Melancholici leniter purgandi.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Florentius - Carolus Bellot.</i>	<i>M. Franciscus Bidault.</i>	<i>M. Achilles - Franciscus Fontaine, Chirurgia Gallico idiomate Professor.</i>
<i>M. Ludovicus Parbiot.</i>	<i>M. Joannes - Claudius Muvier, Consiliarius Medicus Regis ordinarius & Domus Regiæ Invalidorum.</i>	<i>M. Joannes-Baptista-Ludovicus Chomel, Medicus Regis ordinarius.</i>
<i>M. Franciscus - Nicolaus Gausier.</i>	<i>M. Ludovicus - Renatus Marteau.</i>	<i>M. Hyacinthus-Theodorus Barou, Castrorum Regis & exercituum in Germaniâ & Italiâ Proto-Medicus, necnon magni Nosocomii Parisiensis Medicus.</i>

Proponebat Parisiis LUDOVICUS-ALEXANDER GERVAISE; Ambianensis, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1749, à sextâ ad meridiem.